

Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin Tekel Genel Müdürlüğüne devrine ve Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Bütçe Komisyonları raporları (1/588)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-550, 6/1190

8 . V . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin Tekel Genel Müdürlüğüne devrine ve Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 7 . V . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

(Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresi) nin Tekel İdaresine devrine ve 4036 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna hükümler eklenmesine dair olan kanun tasarısının gerekçesi

1503 sayılı kanunla tekel altına alınan kibrit ve çakmağa ait Tekelin işletilmesi 4426 sayılı kanunla kurulan geçici bir idareye bırakılmış ve bu idarenin faaliyet müddeti de 31 . V . 1946 olarak belli edilmiştir.

İntikâl devresi faaliyeti neticelerine göre ayrı bir işletme ve idare halinde bırakılmasına lüzum kalmıyan bu konuların da Tekel Genel Müdürlüğüne katılması uygun mütalâa edilmiştir.

4426 sayılı kanun ile kurulan idarenin kaldırılmasından doğan boşluğu doldurmak amacıyla tasarının 1 nci maddesi düzenlenmiş ve bu maddeye Tekel İdaresine bu işletme konusunun da görev olarak verildiği ve geçici idarenin 31 . V . 1946 tarihindeki sermaye, tesisat ve mevcutları ve bütün hak ve vecibelerinin de keza Tekel İdaresine devredildiği kaydedilmiştir.

Esasen kaçakçılığın takibi 4036 sayılı kanunun 2 nci maddesi hükmü ile Tekel İdaresine verilmiş olan kibrit ve çakmak tekelin işletilmesinin de bu idareye bırakılması bu tekele ait bütün işlemlerin bir elde ve bir idarede toplanmasını sağlamış olacaktır.

Tekel İdaresine verilen bu yeni görevden faydalanılarak 6 senedenberi uygulanmakta olan Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevlerine ait kanun hükümlerinin yeniden gözden geçirilmesi muvafık mütalâa edilmiş tecrübe ve uygulanmadan doğan aksaklıkların bu vesile ile giderilmesi imkânı da hâsıl olacağı neticesine varılmıştır.

Gerçekten :

Bir taraftan tütün ve üzüm gibi yurdunuzun başlıca ürünlerini ve dolayısıyla geniş bir ekici kütlelerini ve memleketin en mühim döviz kaynaklarını ilgilendiren ve otuzu müteceviz sigara şarap, bira, ikibrit, alkol ve alkollü içkiler fabrika, imlâ, imalâthaneleri ve 60 müteceviz tuzlasiyle büyük ve değişik bir endüstri camiası olan, Yurdun her köşesine yayılmış 500 müteceviz geniş bir satış teşkilâtı bulunan diğer taraftan Devletin tekel haklarını kullanarak ve bu konuya ait resimleri tahsil ederek Devlet bütçesine büyük bir gelir sağlıyan Tekel Genel Müdürlüğü'nün harb ekonomisinden sülh ekonomisine geçmekte bulunduğumuz bu devrede daha rasyonel ve daha verimli bir duruma getirmek ve eldeki yıpranmış tesisatı yenilemek ve 6 yıldanberi 4036 sayılı **kanun esasları dâhilinde çalışan ve bu günün değişik şartları karşısında ihtiyaç sağlamaktan uzaklığı görülen kuruluşunu islah etmek ve eksikliklerini tamamlamak** hülâsa önümüzdeki devrenin smai, ticari ve ekonomik icaplarına uymak ve meşgul bulunduğu sahada, inkişafa doğru ilerletmek üzere tasarısının değişik maddeleri gösteren 2 nci maddesi teklif edilmiştir.

Kuruluşun idare bünyesindeki ehemmiyeti aşikârdır. Takdim olunan tasarıda merkez kuruluşu, mühim bir kısmında tatbik edilen tevhit prensibini, idarenin umumi kuruluşuna teşmil etmekte ve bu şumullendirme ile de işleme ve işletmenin bağlı bulunduğu döner sermaye durumu kullanılma bakımından uygulanmada (tedahül) temin etmiyecek vaziyete getirilmiş bulunmaktadır.

Bu kuruluş ana hatlarının en esaslı hükmü, programlı çalışmadır. Programın hazırlanmasında şimdiye kadar bulunmayan ve fakat mevcudiyeti zaruri olan bir organ (Uzmanlar Kurulu) tesis edilmiştir. Bu (Uzmanlar Kurulu), idarenin düzenleyici ve baş sorumlusu olan Genel Müdüre her yönden ve köklüce çalışmalar sonunda yapacağı yardımlarla hazırlanacak program, tevhit esasma müstenit kuruluş elemanları tarafından uygulandığı takdirde karşılıklı ve otomatik iş murakabesi de sağlanmış olacaktır. Bu karşılıklı otomatik denetlemenin tatbikinde da (Uzmanlar Kurulu) görevli kılınmış olmakla fikir ile işin kontrolü da temin edilmiş bulunacaktır.

Her ekonomik işletmede (alma) (yapma) (satma) birinci plânda yer alan iş ve ihtisas bölümleridir. Tekel konularının en mühimleri olan tütün ve içkilerde bu üç ihtisas tamamen mevcuttur. Bir kısmında konunun hususiyetinden doğan zaruretle bu üç ihtisas bölümünden bazan biri ve çok az olarak ikisi bulunmamakla beraber ana kuruluşunun tesbitinde mühim ve esaslı konu olarak bunların nazara alınması doğru görülmemiş ve bu şekilde olanları da mühimleri üzerinde yapılan kuruluşa bağlı tutmak daha isabetli mülâhaza edilmiştir. Bu itibarla Genel Müdürlük esas kuruluşunun (almaya) tekabül eden (ticaret) (yapmaya) tekabül eden (işletme) ve satmaya mukabil (iç dağıtma ve satış grupları) ile, idare ve yardımcı işler guruplarına tefriki yapılmıştır. Bunlardan ticaret ve işletme doğrudan doğruya ve tamamen ekonomik ve endüstriyel fonksiyonları ihtiva eden guruplardır. Bu gurupları Tekel altındaki konulara mütenazır şubelere taksimini ihtiva eden kuruluşunda tatbik edilecek mevzuat hususî haklar hükümleri ve lâzım olacak sermaye de bu hususî haklar hükümlerine göre tasarrufuna izin verilmiş olan döner sermayedir. Tekel altındaki konuların çoğaltılıp azaltılmasını istilzam eylediği zaman esas kuruluş müteessir edilmeden bu ilâve ve çıkarılmaların icrası da temin edilmiş olacaktır ki, idare bünyesinde aranılan iş icaplarından doğan **«tehistikiyet»** bu suretle elde edilmiş bulunacaktır.

Bu kuruluşta ekonomik ve endüstriyel faaliyetler haricinde bulunan ve bütçede gelir olarak gösterilmek bakımından Devleti ilgilendiren varidat, diğer taraftan idari fonksiyonlarla, kamu haklarına sahip kılınmaktan doğan durumlar mevcut mevzuat hükümleri dairesinde başarılabilir için bunlara tekabül eden aynı ehemmiyetle islah edilerek muhafaza edilmiştir.

Bu esaslara göre sunulan tasarıdaki kuruluş belli edilmiştir.

Bu tesbit 4036 sayılı kanunda zaruri bazı değişiklikleri de istilzam etmiştir.

Ezcümle 4036 sayılı kanunun 22 nci maddesinde bahsedilen Müdürler Komisyonu yeni icaplara göre terkip edilmiş ve komisyona ait görevlerinin arasında bulunan 5 000 liradan yukarı alım, satım ve yüklemeler hakkında karar vermek ödevi eşyafiyatlarının yükselmesi itibariyle 25 000 liraya çıkarılmıştır.

Tasarının değişik 30 ncu maddesi, 4036 sayılı Kanunun metninde yazılı olan, ve bir tüzükde

gösterilmesi daha isabetli görülen ve mahiyetleri itibariyle bir tüzük konusu olan çeşitli hususları saymakta ve böylelikle gerek kuruluş görevlerinin ve gerek memur işlerinin kanunda yer işgal etmeleri önlenmiş bulunmaktadır.

Bu maddede temas edilen tüzüğün çıkarılması müddetle takyit edilmiş ve bu müddet zarfında bu görevlerin Genel Müdürün teklifi ve Gümrük ve Tekel Bakanının tasvibiyle yapılması geçici 7 nci maddede tasrih edilmiştir.

Tasarımın üçüncü madesi ,yeni kuruluşun icaplarına göre düzenlenen 4036 sayılı kanunun 31 nci maddesinin A bendini göstermektedir.

4 ncu madde 4036 sayılı Kanunun 31 ve 32 nci maddelerinde gösterilen Genel Müdürlük memurinin ve inzibat komisyonlarının yeni kuruluş sebebiyle nasıl teşekkül edeceğini göstermek maksadıyla sevk olunmuştur. İş hacmi itibariyle esasen ayrı bir kuruluş halinde devamında fayda bulunmayan inzibat komisyonunun kaldırılması ve bu komisyona ait işlemlerin memurin komisyonuna verilmesi ve şimdiye kadar hakkında bir hü küm bulunmayan hizmetlilere ait inzibat işlemlerinin de Genel Müdürlük memurinin muhakemat ve inzibat komisyonunda görülmesi uygun mütalâa edilerek madde bu yolda tesbit edilmiştir.

5 nci madde, 4036 sayılı kanunun 33 ve 34 ncu maddelerine mütenazır olmakla beraber Komisyonların gerek kuruluşlarının ve gerekse görevlerinin tüzükte gösterilmesi hususunda eski hü kümlerden farklı bir hususiyet taşımaktadır.

Komisyonların işin mahiyetine ve ehemmiyetine göre kuruluşlarının tanzimi, yapacakları görevlerin de aynı esaslara dayanarak tüzükde tesbiti bakımından faydalı görülmüş ve kanundaki tadâfi hükümler kaldırılarak yerine bu ek madde hükmü konulmuştur.

6 nci madde; 4036 sayılı kanunun bu tasarı ile değiştirilen 4 ncu maddesinin gerekçesinde de belirtildiği ve hile ticari ve sinai işletmenin tabii icaplarına uygun ve bu icaplara göre tasarrufu temin eder hükümlerin tesbitinden ibarettir.

Filhakika ticari ve sinai işlemlerin çevrilmesi için tahsis edilmiş olan döner sermaye hakikatte bu ekonomik işletmenin «Sermaye» sini teşkil etmektedir. Bu sermayenin bir kısmına bütçe dâhili usullere tatbik edilen mevzuatın uygulanması ve bir kısmında da hususi haklar hükümlerinin tatbiki uygun görülmüdüğünden ticari ve sinai işletmenin icabı olan döner sermaye kullanılmasının da tek usulê bağlanması sağlanmış olmak için bu madde düzenlenmiştir.

Tekel mamullerinin yurd dışında gündün güne artan sürümünü çoğaltmak ve bunu geliştirmek için, yurt dışında kurulacak fabrikalarla sair tesislerde çalıştırılacak memurların ticaret, basın ve yaym ateşelerinin dahi faydalandıkları 1843 ve 1906 sayılı kanunlardan faydalanmaları zaruri görüldükçe 7 nci madde bu maksatla hazırlanmış ancak bu memurların ücretlerinin kendilerine verilecek işlerin ehemmiyetini ve şahsi durumlarına göre tâyininin Gümrük ve Tekel Bakanlığının tensibine bırakılması uygun mütalâa edilmiştir.

4036 sayılı kanuna bağlı cetvellerin yeni kuruluşu müsaait bir hale getirilmesi için tasarımı 8 nci maddesi ile bunların yerine yenilerinin ikame olunduğu gösterilmiştir.

Tasarımın geçici 1 nci maddeleri müddeti biten Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin Tekel İdaresine devredileceğini göstermekte ve bunu takip eden geçici maddelerle de mütemasıl kanunlarda mevcut geçici hükümlere mütenazır hükümler sevk edilerek bu idarenin hizmetlerinin Tekel İdaresine intikallerinin ne suretle yapılacağı ve kendilerine hizmet verilmeyenlerle verilen hizmeti kabul etmeyenler hakkında hangi muamelenin tatbik edileceği gösterilmiştir.

Geçici 7 nci maddede bir tüzük ile gösterilmesi gereken hükümleri bu tüzük çıkarılıncaya kadar masî yerine getirileceğini tesbit etmektedir.

Tasarımın 9 ncu maddesi, 4036 sayılı kanunun kaldırılan hükümlerini saymakta ve 10 ncu maddesi de kanunun yürürlüğe gireceği tarihi belli etmektedir.

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Gü. ve T. Ko.
Esas No. 1/588
Karar No. 10

14 . V . 1946

Yüce Başkanlığa

Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin Tekel Genel Müdürlüğüne devrine ve Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanıp 8 . V . 1946 tarihli ve 6/1190 sayılı Başbakanlık tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı komisyonumuzda incelendi :

Gümrük ve Tekel Bakanı Tahsin Coşkan, Tekel Genel Müdürü Hüsnü Kortel ve arkadaşlarıyla Maliye Bakanlığının temsilcisi görüşmede hazır bulundular ve gerekli açıklamalarla görüşmelerimizi aydınlattılar.

Tasarı 4556 ve 4816 sayılı kanunlarla süresi uzatılan kibrit ve çakmak tekeli geçici işletmesini kaldırmakta ve bu işletmeyi Tekel İdaresinin içine almaktadır. Birinci madde ile geçici 1, 2, 3, 4, 5, 6 numaralı maddeler bu devrin sonuçlarını tesbit eden hükümlerdir. Komisyonumuz bu hükümlerin başlı başına bir kanun halinde çıkarılmasını kanun tekniği bakımından daha doğru bulmuş ve Tekel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren diğer hükümlere ayrı bir kanun teklifi şeklini vermiştir.

Bilindiği üzere kibrit ve çakmak tekeli geçici işletmesinin süresi 31 . V . 1946 tarihinde sona ermektedir. Kibrit ve çakmak kaçakçılığına ait kovuşturmaları yapmak esasen 4036 sayılı kanunun 2 nci maddesi kapsamında bulunduğundan yalnız geçici idarenin kaldırılması ve işletmesinin Tekel İdaresine devri hakkındaki birinci madde aynen kabul edilmiştir.

Geçici İşletmeden Tekel Genel Müdürlüğüne geçecek hizmetlilerle İdareden ayrılmak isteyenlerin derece ve durumlarını tesbit eden ve Genel Müdürlüğün 1946 bütçesine bağlı (A) ve (D) cetvellerine yapılacak eklemelere ve tasfiyeye ait bulunan yukarıda sayılı geçici maddeler değişiksiz kabul olunmuş ve sırasıyla Ko-

misyonumuz teklifinin 2, 3, 4, 5, 6, 7 nci maddeleri olmuştur.

Yürürlük hükümleri için 8 nci ve 9 ncu maddeler konmuştur.

Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı kanunda yapılmak istenen ve Komisyonumuzca ayrı bir kanun tasarısı şekline sokulan hükümlere gelince :

Bu değiştirmeler Kibrit ve Çakmak İşletmesinin de katılmasıyla genişleyen Tekel İdaresinin kuruluşuna ticari ve sınıai işletmelerin icap ve ihtiyaçlarına daha uygun bir hüviyet vermeyi amaç tutmaktadır. Bu değiştirmeleri gerektiren ve tasarının gerekçesinde açıklanan mütalâaları Komisyonumuz dahi yerinde bulmuştur. Maddelerde yapılan ufak değiştirmeler şunlardır :

Birinci madde : İki kelimenin Türkçeleştirilmesi suretiyle Hükümet tasarısının ikinci maddesi olduğu gibi alınmıştır.

İkinci 3 ncu, 4 ncu maddelerimiz sırasıyla olduğu gibi kabul edilen Hükümet tasarısının üçüncü 4 ncu 5 nci maddeleridir.

Beşinci madde : Dış memleketlerden yapılacak işletme ile ilgili alımlar ve girilecek yüklenmelere dairdir. İdareye kolaylık temin edici bir hüküm olarak Hükümet tasarısının 6 nci maddesinden yalnız (Doğrudan doğruya) kelimeleri kaldırılmıştır.

Altıncı madde : Hükümetin 7 nci maddesini karşılamaktadır. Maksadı daha açık anlatıcı bir değiştirme ile (buralarda memur kullanıldığı takdirde) kaydı konmuştur.

Yedinci madde : Hükümetin 8 nci maddesidir. Değişiklik yoktur.

Sekizinci madde : Aynen Hükümetin geçici 7 nci maddesidir.

Yeni değişiklikler dolayısıyla kaldırılan hükümlere ve yürürlüğe ait Hükümetin 9, 10 ve 11 nci maddeleri olduğu gibi kabul edilmiştir.

Havalesi uyarınca Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüce Başkanlığa sunulur.

Gümrük ve Tekel
Komisyonu Başkanı Sözcü Kâtip
Mardin Rize Seyhan
S. Düzgören K. Kamû Ş. İşcen
Amasya Bilecik Çanakkale
N. Aktın M. Ş. Esendal A. Kamçıl

Erzurum Eskişehir Gaziantep
M. H. Göle İ Özdamar Dr. M. A. Ağakay
Malatya Samsun Samsun
H. Sağroğlu S. Erbay N. Öztuzcu
Tekirdağ Tekirdağ Urfa
E. Pekel N. Trak A. K. Tecer
Malatya Yozgad
O. Taner C. Arat

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/588

Karar No. 91

16. V. 1946

Yüksek Başkanlığa

Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin Tekel Genel Müdürlüğüne devrine ve Tekel Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4036 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 8. V. 1946 tarihli ve 6/1190 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarisının Tekel İdaresi teşkilâtına ait kısmı Gümrük ve Tekel Komisyonunca kararlaştırıldığı üzere ayrı bir tasarı halinde ve Gümrük ve Tekel Bakanı ile Tekel Genel Müdürü ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelendi.

Tasarı, Tekel İdaresi teşkilâtının genişliyen ve yeni tesislerle daha da genişleyecek olan iş hacmini karşılayabilmesini sağlamak ve işleyiş tarzını ticari ve iktisadi icaplara daha uygun bir hale getirmek maksadiyle hazırlanmış olduğundan, Komisyonumuzca da esas itibariyle uygun görülmüş, şu kadar ki, maddelerde şekle ait bir takım değişiklikler yapılmıştır. Bundan başka idare ile üçüncü şahıslar arasında çıkacak uyuşmazlıkların sulh yoluyla halli hususunda müdürler komisyonuna tanınan yetkinin katma bütçelere ait bu türlü kararların, tâbi olması lâzımgelen usul ve merasim hususunda bugünkü mevzuatın yetersizliği dolayısıyla, 3 000 lira ile tahdidi doğru olamayacağından bu kayıt ikinci maddeden çıkarılmış ve bu konuya, mütâallik

olarak Hükümetçe hazırlanmakta olduğu Maliye temsilcisi tarafından ifade olunan tasarının biran evvel Yüksek Meclise sunulması temenniye değer görülmüştür.

Müdürler Komisyonunun ekseriyetle toplanmasına cevaz veren ve bugünkünün aynı olan hüküm de yerinde görülmemiştir. Gerçekten idarenin muhtelif servis şeflerinden terekküp eden bu komisyonun kendisinden beklenen görevi lâyikiyle yapabilmesi bütün üyelerinin ve icabında bunların yerini tutanların huzuruna bağlı olduğundan tasarıda bu maksada göre düzeltme yapılmıştır.

Yurt dışında fabrika, şube ve ajanlıklar açılması, toprak mahsüllerimize dayanan tekel mamüllerinin memleket dışında da yayımını sağlayacağı cihetle tasarının 8 nci maddesi Komisyonumuzca memnurlukla karşılanmış ve bu türlü işlere girilirken şimdiye kadar edinilmiş tecrübelerden faydalanılarak gereği gibi itina edileceği tabii addedilmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Başkanvekili Sözcü
Tokad Edirne Rize
H. N. Keşmir M. N. Gündüzalp T. B. Balta
Kâtip
İstanbul Burdur Çanakkale
F. Öymen Ş. Engineeri S. T. Arsal

Diyarbakır	Giresun	Giresun	Manisa	Samsun	Yozgad
Ş. Uluğ	M. Akkaya	A. Soyar	F. Kurdoğlu	M. A. Yörüker	A. Sungur
İstanbul	Kayseri	Kütahya		Zonguldak	
I. H. Ülkmen	E. Baysal	H. Pekcan		E. Erişirgil	

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/588
Karar No. 89

16 . V . 1946

Yüksek Başkanlığa

Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin Tekel Genel Müdürlüğüne devrine ve Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair Gümrük ve Tekel Bakanlığına hazırlanıp, Bakanlığın 8 . V . 1946 tarihli ve 6 / 1190 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı, Gümrük ve Tekel Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Gümrük ve Tekel Bakanı Tahsin Çoşkan ve Tekel Genel Müdürü ile Maliye Bakanlığının temsilcisi hazır oldukları halde incelenip görüldü.

Gümrük ve Tekel Komisyonunun tasarısı ikiye ayırma görüşüne Komisyonumuzca da iştirak edilerek yapılan görüşme sonunda, geçici idarenin kaldırılması ve bu idarenin işgal mevzuunu teşkil eden işlerin Tekel İdaresine devri uygun görülmüş şu kadar ki, tasarı metninde vuzuhu temin maksadiyle bazı değişiklikler yapılmış ve geçici idare memurlarından Tekel İdaresince görevlendirilmeyenler ve verilen vazifeyi kabul eylemeyenler hakkında, Tekel İdaresine ait 4036 sayılı kanunun geçici ikinci madde

sindeki esasların tatbiki daha uygun görülerek 4 nü madde ona göre değiştirilmiştir.

Beşinci madde ile verilen ek ödeneğin 1946 Bütçe Kanununun hangi bölüm ve maddelerine eklendiğine dair bir cetvelin tasarıya konması uygun görülerek madde ona göre yeniden yazılmıştır.

Kanunuyun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa taktim olunur.

Başkan Tökad H. N. Keşmir	Başkan V. Edirne M. N. Gündüzalp	Sözcü Rize T. B. Balta
Kâtip İstanbul F. Öymen	•Burdur Ş. Engineri	Çanakkale S. T. Arsal
Diyarbakır Ş. Uluğ İstanbul I. H. Ülkmen	Giresun M. Akkaya Kayseri F. Baysal	Giresun A. Soyar Kütahya H. Pekcan
Manisa F. Kurdoğlu	Samsun M. A. Yörüker Zonguldak E. Erişirgil	Yozgad A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

(Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresi) nin Tekel Genel Müdürlüğüne devrine ve Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 4426 sayılı kanunla kurulup 4556, 4816 sayılı kanunlarla süresi 31 . V . 1945 tarihine kadar uzatılmış olan (Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresi) kaldırılmış ve bu Tekelin işletilmesi Tekel İdaresine verilmiştir.

Geçici İdarenin 31 . V . 1946 günündeki sermaye, tesisat ve mevcutları ve bütün hak ve vecibeleri Tekel İdaresine devrolunmuştur.

MADDE 2. — 21 . V . 1945 tarihli ve 4036 sayılı kanunun 4, 22 ve 30 ncu maddeleri aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Madde 4. — Tekel İdaresi :

a) Bir genel müdür, iki genel müdür yardımcısı ile uzman müşavirler, enstitüler müdürlüğü, hukuk müşavirliği ve muhakemat müdürlüğü, teftiş kurulu başkanlığı, muhasebe müdürlüğü ve Genel Müdürlük bürosundan ;

b) (Ticaret), (İşletme), (İç dağıtma ve satış), (İdare ve yardımcı işler) grupları müdürlükleriyle bunlara bağlı şubelerden ;

c) Başmüdürlüklerle müdürlükler ve memurluklardan ;

d) Fabrika, atölye, tuzla, depo ve işletmeevleri, imalâthane ve imlâthane müdürlük ve şefliklerinden ;

Kurulmuştur.

Bu İdare kadrolarının dağıtımı ve görevlendirme tarzı Genel Müdürlükçe belli edilir.

Genel Müdürlüğün merkez şubelerinin kuruluşu ile fabrika ve iş yerlerinin açılması veya kapatılması Gümrük ve Tekel Bakanlığının tasvibile yapılır.

Madde 22. — Genel Müdürün veya memur edeceği yardımcılardan birinin başkanlığında genel müdür yardımcıları, grup müdürleri, hukuk müşaviri ve muhakemat müdürü ile muhasebe müdüründen müteşekkil müdürler komisyonu kurulur. Bu komisyon aşağıda yazılı iş-

GÜMRÜK VE TEKEL KOMİSYONUNUN DEĞİŞİRTİŞİ

Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 21 . V . 1941 tarihli ve 4036 sayılı Kanunun 4, 22 ve 30 ncu maddeleri aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Madde 4 — Tekel idaresi :

a) Bir Genel Müdür, iki Genel Müdür yardımcısı ile uzman müşavirler Enstitüler Müdürlüğü, Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Müdürlüğü Teftiş Kurulu Başkanlığı, Muhasebe Müdürlüğü ve Genel Müdürlük kaleminden ;

b) (Ticaret), (İşletme), (İç Dağıtma ve Satış), (İdare ve Yardımcı İşler) grupları müdürlükleriyle bunlara bağlı şubelerden ;

c) Başmüdürlüklerle müdürlükler, ve başmemurluklardan ;

d) Fabrika, Atelye, Tuzla, Depo ve İşletmeevleri, İmalâthane ve Doldurmayeri Müdürlük ve şefliklerinden ;

Kurulmuştur.

Bu İdare kadrolarının dağıtımı ve görevlendirme tarzı Genel Müdürlükçe belli edilir.

Genel Müdürlüğün merkez şubelerinin kuruluşu ile fabrika ve işyerlerinin açılması veya kapatılması Gümrük ve Tekel Bakanlığının tasvibile yapılır.

Maadde 22. — Genel Müdürün veya memur edeceği yardımcılardan birinin Başkanlığında Genel Müdür yardımcıları, grup müdürleri, hukuk müşaviri ve muhakemat müdürü ile muhasebe müdüründen müteşekkil Müdürler Komisyonu kurulur.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 21 . V . 1941 tarihli ve 4036 sayılı kanunun 4 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Tekel İdaresi;

a) Bir Genel Müdür, iki Genel Müdür yardımcısı ile Uzman Müşavirler, Enstitüler Müdürlüğü, Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Muhasebe Müdürlüğü ve Genel Müdürlük kaleminden;

b) (Ticaret), (İşletme), (İç dağıtma ve satış), (İdare ve yardımcı işler) grupları müdürlükleriyle bunlara bağlı şubelerden;

c) Başmüdürlüklerle Müdürlükler ve memurluklardan;

d) Fabrika, atelye, tuzla, depo ve işletme evleri, imalâthane ve doldurma yeri müdürlük ve şeflerinden;

kurulmuştur.

Bu idare kadrolarının dağıtımı ve görevlendirme tarzı Genel Müdürlükçe belli edilir.

Genel Müdürlüğün merkez şubelerinin kuruluşu ile fabrika ve iş yerlerinin açılması veya kapatılması Gümrük ve Tekel Bakanlığının tasvibiyle yapılır.

MADDE 2. — Aynı kanunun 22 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir

Genel Müdürün veya memur edeceği yardımcılarının birinin başkanlığında Genel Müdür yardımcıları, Grup müdürleri, Hukuk Müşaviri ve Muhakemat Müdürü ile Muhasebe Müdürün-

leri görür.

a) Genel Müdürlükten tevdi edilen bütçe ve bilanço ve bütçede yapılacak değişikliklere ait teklifleri inceler;

b) Genel Müdürlüğe ait kanun ve tüzük tekliflerini inceler;

c) Tekel maddeleriyle idare mamullerinin iç satış fiyatlarını tesbit eder;

d) Yabancı memleketlere ve Türkiye'de bulunan kordiplomatige mensup zevata ve yabancı vapurlara satılacak tekell maddeleri ve mamulleriyle yaprak ve kıyılmış tütünlerin satış fiyatlarını tesbit eder;

e) 25 000 liradan yukarı alım, satım ve yüklenmeler hakkındaki kararları onaylar;

f) Genel Müdürlük ile şahıslar, özel ve resmî daire ve müesseseler arasında çıkan bütçe giderlerinden doğan uyuşmazlık ve davalardan 3 000 liraya kadar olanlarının sulh yoluyla halli ve bu dâvaların açılmasından veya kovuşturulmasından vazgeçilmesi veya kayıtların silinmesi hakkında karar verir.

Döner sermayenin kullanılmasından doğan bu kabîl uyuşmazlık ve dâvaların miktarları ne olursa olsun sulhan halli veya dâvanın açılmasından veya kovuşturulmasından vazgeçilmesi veya kayıtlarının silinmesi hakkında karar verir;

g) Genel Müdürlükçe verilecek diğer işleri görür.

Müdürler komisyonu, enaz haftada bir defa üye sayısının çoğunluğuyla toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğuyla karar verir. Oylarda eşitlik olursa başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün tutulur.

Genel müdür, sorumluluğu kendisine ait olmak şartıyla bu kararlarla bağlı kalmıyabilir.

a, b, c, bentlerindeki kararlar Gümrük ve Tekel Bakanlığının tasvibine sunulur.

C bendinde yazılı kararlar hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca Maliye Bakanlığının mütalâası alınır.

Madde 30. — Tekel İdaresinin denetleme usulleri, memur ve hizmetlilerin nitelik görev ve yetkileriyle, cezalandırma, tahvil, becayiş ve çekilme usulleri memur ve hizmetlilerin fazla çalışma şartlarıyla fabrika ve atelyelerde mü-

Bu Komisyon, aşağıda yazılı işleri görür.

a) Genel Müdürlükten tevdi edilen bütçe ve bilanço ve bütçede yapılacak değişikliklere ait teklifleri inceler,

b) Genel Müdürlüğe ait kanun ve tüzük tekliflerini inceler;

c) Tekel maddeleriyle idare mamullerini iç satış fiyatlarını tesbit eder;

d) Yabancı memleketlere ve Türkiye'de bulunan kordiplomatige mensup zevata ve yabancı vapurlara satılacak tekell maddeleri ve mamulleriyle yaprak ve kıyılmış tütünlerin satış fiyatlarını tesbit eder;

e) 25 000 liradan yukarı alım, satım ve yüklenmeler hakkındaki kararları onaylar;

f) Genel Müdürlük ile şahıslar, özel ve resmî daire ve müesseseler arasında çıkan bütçe giderlerinden doğan uyuşmazlık ve davalardan 3 000 liraya kadar olanlarının sulh yoluyla halli ve bu dâvaların açılmasından veya kovuşturulmasından vazgeçilmesi veya kayıtlarının silinmesi hakkında karar verir.

Döner sermayenin kullanılmasından doğan bu kabîl uyuşmazlık ve dâvaların miktarları ne olursa olsun sulhan halli veya dâvanın açılmasından veya kovuşturulmasından vazgeçilmesi veya kayıtlarının silinmesi hakkında karar verir;

g) Genel Müdürlükçe verilecek diğer işleri görür.

Müdürler komisyonu, enaz haftada bir defa üye sayısının çoğunluğuyla toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğuyla karar verir. Oylarda eşitlik olursa başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün tutulur.

Genel Müdür, sorumluluğu kendisine ait olmak şartıyla bu kararlarla bağlı kalmıyabilir.

a, b, c, bentlerindeki kararlar Gümrük ve Tekel Bakanlığının tasvibine sunulur.

c bendinde yazılı kararlar hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca Maliye Bakanlığının mütalâası alınır.

Madde 30. — Tekel İdaresinin denetleme usulleri, memur ve hizmetlilerin nitelik, görev ve yetkileriyle, cezalandırma, tahvil, becayiş ve çekilme usulleri, memur ve hizmetlilerin fazla çalışma şartlarıyla fabrika ve atelyelerde mü-

B. K.

den mütesekkil Müdürler Komisyonu kurulur.

Bu komisyon aşağıda yazılı işleri görür:

a) Genel Müdürlükten tevdi edilen bütçe ve bilançoyu ve bütçede yapılacak değişikliklere ait teklifleri inceler.

b) Genel Müdürlüğe ait kanun ve tüzük tekliflerini inceler.

c) Tekel maddeleriyle idare mamullerinin iç satış fiyatlarını tesbit eder.

d) Yabancı memleketlere ve Türkiye'de bulunan kordiplomatağe mensup zevata ve yabancı vapurlara satılacak tekel maddeleri ve mamulleriyle yaprak ve kıyılmış tütünlerin satış fiyatlarını tesbit eder;

e) 25 000 liradan yukarı alım, satım ve yüklenmeler hakkındaki kararları onaylar;

f) Genel Müdürlük ile şahıslar, özel ve resmî daire ve müesseseler arasında çıkan bütçe giderlerinden veya döner sermayeden doğma uyumsuzluk ve dâvaların sulh yolu ile halli ve bu dâvaların açılmasından veya kovuşturulmasından vaz geçilmesi veya kayıtlarının silinmesi hakkında karar verir;

g) Genel Müdürlükçe verilecek diğer işleri görür.

Müdürler komisyonu, enaz 8 üye ile ve haftada bir defadan az olmamak üzere toplanır ve çoğunlukla karar verir. Oylarda eşitlik olursa başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün tutulur.

Mazeretleri dolayısıyla toplantıda bulunamayacak olan üyelerin yerlerine gösterecekleri yardımcıları veya şube müdürlerinden birisi bulunur.

Genel müdür, sorumluluğu kendisine ait olmak şartıyla bu kararlarla bağlı kalmıyabilir.

a, b, c bentlerindeki kararlar Gümrük ve Tekel Bakanlığının tasvibine sunulur.

c bendinde yazılı kararlar hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca Maliye Bakanlığının mütalâası alınır.

MADDE 3. — Aynı kanununun 30 ncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

a) Genel Müdürlük kuruluşlarının teftiş ve denetleme usulleri;

b) Memur ve hizmetlilerin nitelik, görev ve

Hu.

dür, işletme âmiri ve makinistlerin şehir ve kasabalar dışındaki iş yerlerinde sürekli vazife gören memur ve hizmetlilerden gerekli görülenlerin kendileri ve aileleriyle birlikte oturmaları için idarece yaptırılacak evlerle idareye ait binaların memur ve hizmetlilere ikametgâh olarak kiralama usulleri - Memurin ve Maaş Kanununun ilgisine göre aylıklı ve ücretli memur ve hizmetliler için tanıdığı hakları geçmemek üzere - Bakanlık veya Genel Müdürlük emrine alınma ve işten el çektirme vaziyetleriyle yolluk, aylık tediyesi, vekâlet aylığı, izin, askerlik, hastalık ve tedavi, kadro yüzünden açıkta kalma ve benzeri hallerde uygulanacak hükümler bilfiil paraya ve mala el koyan memurlara, para ve kıymetlerin hacim ve hareketlerine göre aylık tutarı ve fevkalâde zamlarının % 15 inden % 25 ine kadar verilecek kasa tazminatının ödeme şekillerine ait hükümler bu kanunun yayımından itibaren en çok altı ay içinde bir tüzükle belirtilir.

Tuzlalardaki binalarda oturanlardan kira alınmaz.

Memurin Kanununun 4 nci maddesinin değişik Z fıkrası hükmü bu kanunun neşrinden sonra alınacak veya bu tarihten sonra yabancılarla evlenecek memurlar hakkında uygulanır.

MADDE 3. — 3036 sayılı kanunun 31 nei maddesinin A bendi «Uzman müşavirler, enstitüler müdürü, hukuk müşaviri ve muhakemat müdürü, teftiş kurulu başkanı, ticaret, işletme, iç dağıtma ve satış, idare ve yardımcı işler grupları müdürleri, personel müdürü, inceleme ve denetleme kurulu üye ve memurları hakkında Bakanlık memurin ve muhakemat komisyonu» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4. — Genel Müdürlük memurin ve inzibat komisyonları birleştirilmiştir.

Bu işleri görmek üzere Genel Müdürlükte genel müdür yardımcılardan birinin başkanlığında hukuk müşaviri ve muhakemat müdürü, teftiş kurulu başkanı ve grup müdürleri arasından genel müdürce seçilecek bir müdürle personel müdüründen mürekkep bir komisyon kurulur.

Bu komisyonun raportörlüğünü personel müdürü yapar. Hizmetlilere ait inzibat cezaları işlemleri de bu komisyonda görülür.

G. ve T. K.

dür, işletme âmiri ve makinistlerin, şehir ve kasabalar dışındaki iş yerlerinde sürekli vazife gören memur ve hizmetlilerden gerekli görülenlerin kendileri ve aileleriyle birlikte oturmaları için idarece yaptırılacak evlerle idareye ait binaların memur ve hizmetlilere ikametgâh olarak kiralama usulleri, - Memurin ve Maaş Kanununun ilgisine göre aylıklı ve ücretli memur ve hizmetliler için tanıdığı hakları geçmemek üzere - Bakanlık veya Genel Müdürlük emrine alınma ve işten el çektirme vaziyetleriyle yolluk, aylık tediyesi, vekâlet aylığı, izin, askerlik, hastalık ve tedavi, kadro yüzünden açıkta kalma ve benzeri hallerde uygulanacak hükümler, bilfiil paraya ve mala el koyan memurlara para ve kıymetlerin hacim ve hareketlerine göre aylık tutarı ve fevkalâde zamlarının % 15 inden % 25 ine kadar verilecek kasa tazminatının ödeme şekillerine ait hükümler bu kanunun yayımından itibaren en çok altı ay içinde bir tüzükle belirtilir.

Tuzlalardaki binalarda oturanlardan kira alınmaz.

Memurin Kanununun 4 nci maddesinin değişik (Z) fıkrası hükmü bu kanunun neşrinden sonra alınacak veya bu tarihten sonra yabancılarla evlenecek memurlar hakkında uygulanır.

MADDE 2. — 4036 sayılı kanunun 31 nei maddesinin (A) bendi «Uzman müşavirler, enstitüler müdürü, hukuk müşaviri ve muhakemat müdürü, teftiş kurulu başkanı, ticaret, işletme, iç dağıtma ve satış idare ve yardımcı işleri grupları müdürleri, personel müdürü, inceleme ve denetleme kurulu üye ve memurları hakkında Bakanlık memurin ve muhakemat komisyonu» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3. — Genel müdürlük memurin ve inzibat komisyonları birleştirilmiştir.

Bu işleri görmek üzere Genel Müdürlükte genel müdür yardımcılardan birinin başkanlığında hukuk müşaviri ve muhakemat müdürü, teftiş kurulu başkanı ve grup müdürleri arasından genel müdürce seçilecek bir müdürle personel müdüründen mürekkep bir komisyon kurulur.

Bu Komisyonun raportörlüğünü Personel Müdürü yapar. Hizmetlilere ait inzibat cezaları işlemleri de bu Komisyonda görülür.

B. K.

yetkileriyle cezalandırma, tahvil, becayış ve çekilme usulleri;

c) Memur ve hizmetlilerin iş saatleri dışında çalışma şartları ile bunlara verilecek ek ücretlerin miktarları;

d) İdareye ilişkin binaların memur ve hizmetlilere ikametgâh olarak kiralama usulleri;

e) Memurin ve Maaş Kanunlarının aylıklı ve ücretli memur ve hizmetliler için tanıdığı hakları geçmemek üzere, Bakanlık veya Genel Müdürlük emrine alınma, işden el çektilirme ve kadro yüzünden açıkta kalma, yolluk, aylık, vekâlet aylığı, izin, askerlik, hastalık ve tedavi hallerinde uygulanacak hükümler;

f) Paraya el koyan vezne memurları ile kıymet muhafızlarına, para ve kıymetlerin hacim ve hareketlerine göre, aylık tutarı ve fevkalâde zamlarının % 25 ine kadar verilecek kasa tazminatının miktar ve ödeme şekilleri;

Bir tüzükle belirtilir.

Memurin Kanununun 4 ncü maddesinin değişik (Z) fıkrası hükmü, 1 Haziran 1941 tarihinden sonra alınmış veya bu tarihten sonra yabancılarla evlenmiş memurlarla bu kanunun yürürlüğü tarihinden sonra alınacak veya yabancılarla evlenecek memurlar hakkında uygulanır.

MADDE 4. — 4036 sayılı kanununun 31 nci maddesinin (A) bendi «Uzman müşavirler, enstitüler müdürü, hukuk müşaviri ve muhakemat müdürü, teftiş kurulu başkanı, ticaret, işletme, iç dağıtma ve satış, idare ve yardımcı işler grupları müdürleri, özlük işleri müdürü, inceleme ve denetleme kurulu üye ve memurları hakkında Bakanlık memurin ve muhakemat komisyonu» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5. — Genel Müdürlük merkez memurin ve inzibat komisyonları (Memurlar ve inzibat komisyonu) adı ile birleştirilmiştir.

Bu komisyon, genel müdür yardımcılarından birinin başkanlığında hukuk müşaviri ve muhakemat müdürü, teftiş kurulu başkanı ve grup müdürleri arasından genel müdürce seçilecek bir müdürle özlük işleri müdüründen teşekkül eder.

Komisyonun raporörlüğünü özlük işleri müdürü yapar. Hizmetlilere ait inzibat cezaları işlemleri de bu komisyonda görülür.

Hü.

MADDE 5. — Genel müdürlük merkezinde ve gereken yerlerde satınalma, muayene ve tesellüm komisyonları kurulur.

Bu komisyonların kuruluş görev ve yetkileri tüzükte gösterilir.

Merkezde kurulacak satınalma komisyonlarında muhasebe müdürü veya tevkil edeceği memur bulunur.

MADDE 6. — Bütçedeki ödeneklerle veya özel kredilerle yabancı memleketlerden işletme ile ilgili olarak doğrudan doğruya yapılacak alımlar ve girişilecek yüklenmelerle yayın, propaganda ve sergi işleri, döner sermaye giderleri hakkındaki hüküm ve usullere tâbidir.

MADDE 7. — Tekel İdaresi Gümrük ve Tekel Bakanlığının tasvibiyle yurt dışında fabrika, şube ve acentelikler kurabilir. Buralarda çalıştırılacak memurlara verilecek ücretler, 1843 ve 1906 sayılı kanunlara göre aylık asılları aynı olan memurlara verilen miktarları ve en çok 800 lirayı geçmemek üzere Gümrük ve Tekel Bakanlığınca tâyin olunur.

MADDE 8. — 4236 sayılı kanuna bağlı 1 ve 2 sayılı cetveller kaldırılarak yerlerine bu kanuna bağlı 1 ve 2 sayılı cetveller konulmuştur.

GEÇİCİ MADDE 1. — Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin Tekel Genel Müdürlüğüne devri gününde hizmette bulunanlardan Tekel İdaresinde görevlendirileceklerin barm dereceleri 3659 sayılı kanunun geçici 1 nci maddesine göre belirtilir.

Bu esaslara göre dereceleri belirtilenlerin almakta oldukları ücretler girdikelri derece aylıklarından çoksa aradaki farkın, tekel kuruluşu dışındaki görev ve hizmetlerde kazanılmış hak sayılmamak şartıyla, bundan sonraki yükseltmelerle giderilinceye kadar, ödenmesine devam olunur

GEÇİCİ MADDE 2. — Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresi hizmetinde bulunanlardan Tekel İdaresince görevlendirilecek olanların Devlet Ekonomi Kurumları Emekli Sandığında bulunan mevduatları, muadilleri ve

G. ve T. K.

MADDE 4. — Genel Müdürlük merkezinde ve gereken yerlerde satınalma, muayene ve tesellüm komisyonları kurulur.

Bu komisyonların kuruluş, görev ve yetkileri tüzükte gösterilir.

Merkezde kurulacak satınalma komisyonlarında Muhasebe Müdürü veya tevkil edeceği memur bulunur.

MADDE 5. — Bütçedeki ödeneklerle veya özel kredilerle yabancı memleketlerden işletme ile ilgili olarak yapılacak alımlar ve girişilecek yüklenmelerle yayın, propaganda ve sergi işleri döner sermaye giderleri hakkındaki hüküm ve usullere tâbidir.

MADDE 6. — Tekel İdaresi Gümlük ve Tekel Bakanlığının tasvibiyle yurt dışında fabrika, şube ve acentelikler kurabilir. Buralarda memur kullandığı takdirde bunlara verilecek ücretler, 1843 ve 1906 sayılı kanunlarla görev aylıkları aynı olan memurlara verilen miktarları ve en çok 800 lirayı geçmemek üzere Gümrük ve Tekel Bakanlığınca tâyin olunur.

MADDE 7. — 4236 sayılı kanuna bağlı 1 ve 2 sayılı cetveller kaldırılarak yerlerine bu kanuna bağlı 1 ve 2 sayılı cetveller konulmuştur.

B. K.

MADDE 6. — Genel Müdürlük merkezinde ve gereken yerlerde satınalma, muayene ve teslim komisyonları kurulur.

Bu komisyonların kuruluş, görev ve yetkileri tüzükte gösterilir.

Merkezde kurulacak satın alma komisyonlarında muhasebe müdürü veya tevkil edeceği memur ve sorumlu saymanı bulunan yerlerdeki komisyonlarda bu saymanlar komisyonun tabii üyesidir.

MADDE 7. — Gümrük ve Tekel Komisyonunun 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Gümrük ve Tekel Komisyonunun 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Gümrük ve Tekel Komisyonunun 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

bunlardan özel kanunlarına göre borçlanmış bulunanlardan yapılan tahsilât ile borç bakıyeleri bu suretle devir edilecek paraların faizleri Tekel İdaresi Emekli Sandığına devrolunur.

GEÇİCİ MADDE 3. — Tekel İdaresince görevlendirilmeyen veyahut derecelerine veya (edinilmiş hakları saklı kalmak üzere) bir aşağı dereceye muadil vazifelere tâyin edildikleri halde kabul etmeyenlere Geçici İşletme İdaresinde geçen her hizmet senesi ve altı ay ve daha fazlası için son aldıkları ücret ve fevkalâde zam tutarlarının bir aylığı tazminat olarak ödenip ilişkileri kesilir. Bu tazminat geçici 4. ncü madde ile verilen ödenekten ödenir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Tekel Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretili cetvelde (Kibrit ve çakmak işleri her çeşit ücret ve giderleri) adıyla açılan (21/A) bölümüne 350 000 lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

GEÇİCİ MADDE 5. — Tekel İdaresinin 1946 yılı bütçesine bağlı D cetveline, ilişik cetvellerde gösterilen kadro ve taşlılar eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Geçici İşletme İdaresinin 31 . V . 1946 gününden evvel girişilmiş her çeşit yüklenmelerle ilgili işleri, 4426 sayılı kanun esaslarına göre bitirilir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunda yazılı tüzük çıkarılmaya kadar tüzük konusu işler, Tekel Genel Müdürlüğünün teklifi ve Gümrük ve Tekel Bakanlığının tasvibiyle uygulanır.

MADDE 9. — 4036 sayılı kanunun 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 33, 34, 36 ve 40 ncı maddeleriyle 31 ve 32 ncı maddelerinin Genel Müdürlük Memur ve İnzibat Komisyonlarına ait hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 10. — Bu kanun 31 . V . 1946 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu kanunda yazılı tüzük çıkarılmaya kadar tüzüğe konu olan işler, Tekel Genel Müdürlüğünün teklifi ve Gümrük ve Tekel Bakanlığının onamasıyla yürütülür.

MADDE 9. — 4036 sayılı kanunun 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 33, 34, 36 ve 40 ncı maddeleriyle 31 ve 32 ncı maddelerinin Genel Müdürlük Memur ve İnzibat Komisyonlarına ait hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 10. — Bu kanun 31 . V . 1946 gününde yürürlüğe girer.

B. K.

MADDE 10. — 3 ncü maddede yazılı tüzük, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlanır ve bu tüzük çıkarılmıya kadar tüzüğe konu olan işler, Tekel Genel Müdürlüğünün teklifi ve Gümrük ve Tekel Bakanlığının onamasıyla yürütülür.

MADDE 11. — 4036 sayılı kanunun 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 33, 34 ve 40 ncı maddeleriyle 31 ve 32 ncı maddelerinin Genel Müdürlük merkez memurun ve inzibat komisyonlarının kuruluşlarına ilişkin hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 12. — Gümrük ve Tekel Komisyonunun 10 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 11. — Bu kanun hükümlerini
Gümrük ve Tekel ve Maliye Bakanları yürütür.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Millî Savunma Bakanı

Dışişleri Bakanı

H. Saka

Millî Eğitim Bakanı

Yücel

Ekonomi Bakanı

Fuad Sirmen

Gümrük ve Tekel Bakanı

T. Coşkan

Ulaştırma Bakanı

A. F. Cebesoy

Adalet Bakanı

M. Ökmen

İçleri Bakanı

Hümi Uran

Maliye Bakanı

N. E. Sumer

Bayındırlık Bakanı

Sırrı Day

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

Dr. S. Konuk

Tarım Bakanı

Ş. R. Hatipoğlu

Ticaret Bakanı

R. Karadeniz

Çalışma Bakanı

Dr. S. Irmak

G. ve T. K.

MADDE 11. — Bu kanun hükümlerini Güm-
rük ve Tekel ve Maliye Bakanları yürütür.

B. K.

**MADDE 13. — Gmrk ve Tekel Komisyonu-
nun 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.**

**Not : Hükümet teklifine bağlı (1) ve (2) sa-
yılı cetveller aynile kabul edilmiştir.**

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

CETVEL [1]

D.	Görevin çeşidi	Adet	Ücret	Tutarı
<i>Bakanlık İnceleme ve Denetleme Kurulu</i>				
2	Başkan	1	500	500
3	Üye	5	400	2 000
4	Muamelât müdürü	1	300	300
6	Muamelât müdür yardımcısı	1	210	210
7	Kısım âmiri	2	170	340
9	Memur	2	120	240
10	»	3	100	300
		15		3 890
<i>Genel Müdürlük</i>				
1	Genel müdür	1	600	600
2	Genel müdür yardımcısı	2	500	1 000
2	Uzman müşavir	7	500	3 500
2	Enstitüler müdürü	1	500	500
2	Grup müdürü	4	500	2 000
3	Hukuk müşaviri ve muhakemat müdürü	1	400	400
3	Teftiş kurulu başkanı	1	400	400
3	Muhasebe müdürü	1	400	400
4	Genel müdürlük bürosu müdürü	1	300	300
3	Grup müdürü yardımcısı	2	400	800
3	Şube müdürü, başmüdür, fabrika müdürü	21	400	8 400
4	Şube müdürü, başmüdür, fabrika, atelye, depo müdürü	24	300	7 200
3	Cibali tütün, Paşabahçe ispirto, Büyükdere kibrit, İstanbul bira, Ankara bira fabrikaları, yedek parça ve tamir atelyesi, Çamaltı tuzlası müdürleri	7	400	2 800
5	Başmüdür, fabrika, atelye, tuzla ve depo müdürü	20	260	5 200
4	Şube, fabrika, atelye, tuzla müdürü yardımcısı	9	300	2 700
5	Şube müdürü yardımcısı, başmüdür yardımcısı, fabrika, atelye, tuzla, depo müdürü yardımcısı ve şefi	8	260	2 080
4	Başmüfettiş	5	300	1 500
5	Müfettiş	9	260	2 340
6	»	10	210	2 100
7	»	10	170	1 700
8	»	10	140	1 400
9	Müfettiş yardımcısı	10	120	1 200
3	Teknik Şef, Y. Mühendis, Y. Mimar	7	400	2 800
4	Teknik Şef Y. Mühendis, Y. Mimar, Şef, Kimyager, Müşavir avukat, Satış Mütahassısı, Baş harmancı	37	300	11 100
5	Tenik şef, Mühendis, Mimar, Kimyager, Şef, Müşavir avukat, Raportör, Avukat, Baş Eksper, Harmancı	53	260	13 780

D.	Görevin geçidi	Adedi	Ücret	Tutarı
6	Mühendis, Mimar, Kimyager, Avukat, Raportör, Kısım âmiri, Fen memuru, Şarap ve barut mütehassısı Eksper, Harmancı, Doktor	88	210	17 430
7	Avukat, Raportör, Kısım âmiri, Fen memuru, Eksper, Harmancı, Doktor	107	170	18 190
8	Avukat, Raportör, Kısım âmiri, Fen memuru, Eksper, Harmancı, Doktor, Dişçi	131	140	18 540
9	Avukat, Raportör, Masa âmiri, Fen memuru, Doktor, Dişçi, Eksper, Harmancı, İstifçibaşı, Öğretmen	81	120	9 720
10	Avukat, Fen memuru, Doktor, Dişçi, Eczacı, Eksper, Harmancı, İstifçibaşı, Öğretmen	44	100	4 400
11	Fen memuru, Eczacı, Eksper, Harmancı, İstifçibaşı, Öğretmen	26	85	2 210
12	Fen memuru, Eksper, İstifçibaşı, Öğretmen	21	75	1 575
4	Kontrolör, Sorumlu Sayman Müdür	4	300	1 200
5	» » » »	10	260	2 600
6	Sorumlu Sayman, Müdür, Âmir, Başveznedar, Şube ve servis âmiri	32	210	6 720
7	Sorumlu sayman, Müdür, Âmir, Veznedar, Şube ve servis âmiri	83	170	14 110
8	Sorumlu sayman, Müdür, Âmir, Veznedar, Şube ve servis âmiri	134	140	18 760
9	Memur, Muhasip, Muhasip veznedar, Veznedar	284	120	34 080
10	» » » » »	556	100	55 600
11	» » » » »	624	85	53 040
12	» » » » »	579	75	43 425
13	» » » » »	500	60	30 000
14	» » » » »	190	50	9 500
		3 750		417 100
	GENEL TOPLAM	3 765		420 990

CETVEL [2]

D.	Görevin adı	Aded	Ücret	D.	Görevin adı	Aded	Ücret
2	Uzman müşavirler	7	500	5	Teknik şef, Mühendis, mimar,		
3	Fabrika, atelye, tuzla ve depo müdürü	3	400		kimyager, başekspert harmancı	14	260
4	Fabrika, atelye, tuzla depo müdürü	3	300	6	Mühendis, mimar kimyager,		
3	Teknik şef, yüksek mühendis, yüksek mimar	2	400		fen memuru, ekspert harmancı	16	210
4	Teknik şef, Yüksek mühendis, Yüksek mimar, kimyager, baş-harmancı	6	300	7	Fen memuru, ekspert, harmancı	9	170
				8	Fen memuru, ekspert, harmancı	5	140
				4	Satış uzmanı	1	300
				6	Barut ve şarap uzmanı	4	210
					Yekün	70	

GÜMRÜK VE TEKEL KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

(Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin Tekel Genel Müdürlüğüne devrine dair kanun tasarısı)

MADDE 1. — 4426 sayılı kanunla kurulup 4556 ve 4816 sayılı kanunla süresi 31 . V . 1946 tarihine kadar uzatılmış olan (Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresi) kaldırılmış ve bu Tekelin işletilmesi Tekel İdaresine verilmiştir.

Geçici İdarenin 31 . V . 1946 günündeki sermaye, tesisat ve mevcutları ve bütün hak ve vebeleri Tekel İdaresine devrolunmuştur.

MADDE 2. — Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresinin Tekel Genel Müdürlüğüne devri gününde hizmette bulunanlardan Tekel İdaresinde görevlendirileceklerin barem dereceleri 3659 sayılı kanunun geçici 1 nci maddesine göre belirtilir.

Bu esaslara göre dereceleri belirtilenlerin almakta oldukları ücretler girdikleri derece aylıklarından çoksa aradaki farkın, Tekel kuruluşu dışındaki görev ve hizmetlerde kazanılmış hak sayılmamak şartıyla, bundan sonraki yükseltmelerle giderilinceye kadar ödenmesine devam olunur.

MADDE 3. — Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresi hizmetinde bulunanlardan Tekel İdaresince görevlendirilecek olanların Devlet Ekonomi Kurumları Emekli Sandığında bulunan mevduatları, muadilleri ve bunlardan özel kanunlarına göre borçlanmış bulunanlardan yapılan tahsilât ile borç bakıyeleri ve bu suretle devredilecek paraların faizleri Tekel İdaresi Emekli Sandığına devrolunur.

MADDE 4. — Tekel idaresince görevlendirilmeyen veyahut derecelerine veya (edinilmiş hakları saklı kalmak üzere) bir aşağı dereceye muadil vazifelere tâyin edildikleri halde kabul etmeyenlere Geçici İşletme İdaresinde geçen her hizmet senesi ve altı ay ve daha fazlası için son aldıkları ücret ve fevkalâde zam tutarlarının bir aylığı tazminat ödenerek ilişkileri kesilir.

Bu tazminat, 50 nci madde ile verilen öde-
mekte ödenir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

(Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresi) nin Tekel Genel Müdürlüğüne devrine dair kanun tasarısı)

MADDE 1. — Kibrit ve Çakmak Tekelinin işletilmesi hakkı Tekel Genel Müdürlüğüne verilmiş ve süresi 31 . V . 1946 gününde sona eren (Kibrit ve Çakmak Tekeli Geçici İşletme İdaresi) bütün hak, menfaat ve vebeleriyle bu Genel Müdürlüğe devredilmiştir.

MADDE 2. — Gümrük ve Tekel Komisyonunun ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Gümrük ve Tekel Komisyonunun üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tekel İdaresince görevlendirilmeyen veyahut derecelerine veya (Edinilmiş hakları saklı kalmak üzere) bir aşağı dereceye muadil vazifelere tâyin edildikleri halde kabul etmeyenler hakkında Geçici İdaredeki hizmetleri süresine göre 4036 sayılı kanunun geçici ikinci maddesi hükmü uygulanır.

Adı geçen geçici madde gereğince ödenecek tazminat, ücret tertibinden verilir.

G. ve T. K.

MADDE 5. — Tekel Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde (Kibrit ve Çakmak İşleri) her çeşit ücret ve giderleri adıyla açılan (21/A) bölümüne 350 000 lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 6. — Tekel İdaresinin 1946 yılı bütçesine bağlı (D) cetveline ilişik cetvellerde gösterilen kadro ve taşıtlar eklenmiştir.

MADDE 7. — Geçici İşletme İdaresinin 31 . V . 1946 gününden evvel girişilmiş her çeşit yüklenmelerle ilgili işleri, 4426 sayılı kanun esaslarına göre bitirilir.

MADDE 8. — Bu kanun 31 . V . 1946 gününde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanun hükümlerini Gümrük ve Tekel ve Maliye Bakanları yürütür.

B. K.

MADDE 5. — Tekel Genel Müdürlüğü 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı bölümlerine 350 000 lira ek ödenek verilmiştir.

MADDE 6. — Tekel İdaresinin 1946 yılı bütçesine bağlı (D) cetveline ilişik (2) sayılı cetvelde gösterilen kadro ve taşıtlar eklenmiştir.

MADDE 7. — Gümrük ve Tekel Komisyonunun yedinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanun 1 . VI . 1946 gününde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Gümrük ve Tekel Komisyonunun dokuzuncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonunun teklifi

CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
1	1	Memurlar ücreti	87 200
	2	Hizmetliler ücreti	24 600
3	1	Çocuk zammı	5 000
	3	Doğum yardımı	5 000
	4	Ölüm yardımı	5 000
	5	Aynı yardım	7 700
4	1	Kırtasiye	2 000
	2	Döşeme ve demirbaş	2 000
	5	Öteberi giderleri	5 000
6	2	Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri	8 035
7		Kira karşılığı	12 000
11		Tedavi, yol ve başka giderler	2 000
12		Yapı ve onarma işleri	100 000
13		Demirbaş, kurma ve makine satın alma ve onarma giderleri	50 000
14		Deneme, artırma ve savaş giderleri	6 000
18		Para taşıma giderleri	20 000
25		2921 sayılı kanun gereğince Tekel Tekaüt Sandığı payı	5 000
30		1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi gereğince kâğıt para amortismanı	3 465
			350 000

Not : Hükümet teklifine bağlı (D) cetveli taşıt kadrosiyle birlikte (2) sayılı cetvel olarak aynile kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Tekel Genel Müdürlüğü 1946 yılı D cetveline yapılan ilaveler

CETVEL [2]

Görevi	Aded	Ücret	Aylık tutarı	Pahalılık zammı	Yekûn Lira K.
Makinist, elektrikçi, şoför	1	210	210	22,05	232,05
> > >	3	170	510	71,79	581,79
> > >	7	140	980	142,10	1122,10
> > >	7	120	840	122,50	962,50
> > >	1	100	100	18,37	118,37
Santral me. telefoncu	1	75	75	13,95	88,95
> >	1	60	60	11,30	71,30
Odacı, bekçi, bahçıvan	3	75	225	41,85	266,85
> >	1	60	60	11,30	71,30
Toplam	25		3 060	455,21	3 515,21

Taahhütler

Aded	No.	Nevi	Markası	Maten No.	Tahsis edildiği işin mahiyeti	Miadı	Mubayaa bedeli T. L.	Mubayaa tarihi
Bisikletler:								
1	621	Bisiklet	Wander	—	İstanbul : Posta işlerinde kullanılır	2	72	1946 da Kibrit muvakkat işletmesinden devren
1	622	>	Fines	—	> > >	2	20	>
1	623	>	Bekord	—	> > >	2	60	>
Deniz vasıtaları:								
1	5	Motörlü deniz teknesi	—	—	İstanbul : İdare emtiyasının naklinde kullanılır.	5	7 500	>
1	6	—	—	—	> > >	5	7 500	>
1	—	Motörsüz deniz teknesi	—	—	> > >	5	2 777,82	>
Hizmet otobüsleri:								
1	450	Kaptıkaçtır otobüs	Ford	1939 18-5048524	İstanbul : Genel Müdürlük mu-rakabe işlerinde kullanılır	3	Bedelsiz	>
1	457	Küçük otobüs	Bakard	1936 1082-25303	> > >	3	6 965,49	>
1	—	Kapalı >	Ford	1938 V.85	Ankara : Genel Müdürlük mu-rakabe işlerinde kullanılır	3	Bedelsiz	>
1	—	Açık >	>	1937 V.85	> > >	3	>	>
1	—	Kapalı >	Linkolen	58334	İstanbul : Genel Müdürlük mu-rakabe işlerinde kullanılır	3	>	>
1	—	Kapalı >	Buik	42933175	> > >	3	>	>
1	452	Hasta otobüsü	Ford	1936 3027944	İstanbul : Hasta naklinde kul-lanılır.	3	3 732,45	>
Kamyon:								
1	451	Kamyon	>	1937 3352349	Muhtelif yerlerde İdare emtia-sının naklinde kullanılır.	3	2 557,55	>
1	489	>	>	1941 BB 18-762471	> > >	3	11 930,58	>
1	503	>	>	1941 BB 18-186609316	> > >	3	11 930,58	>

Aded	No.	Nevi	Markası	Motör No.	Tahsis edildiği işin mahiyeti	Miadı	Mubayaa bedeli T. L.	Mubayaa tarihi
1	—	»	»	XBB18FX614581 X	Muhtelif yerlerde İdare emtia-	3	7 213,67	»
					sının naklinde kullanılır			
1	—	»	»	XBB18FX6151678X	»	3	7 213,67	»
1	—	»	»	XBB10FX5010141X	»	3	7 213,67	»
1	—	»	»	XBB18FX5796022X	»	3	7 213,67	»
1	—	»	»	XBB18FX5990766X	»	3	7 213,67	»
1	557	»	Şevrole	1942 BFC 616566	İdare emtiasının naklinde kul-	3	6 096,45	»
					lanılır.			
1	558	»	»	BFC 618993	»	3	6 096,45	»
1	—	»	»	»	»	3	6 096,45	»
1	—	»	»	»	»	3	6 096,45	»
1	—	»	»	»	»	3	6 096,45	»
1	—	»	»	»	»	3	6 096,45	»
1	—	»	»	»	»	3	6 096,45	»
1	676	»	Vabis	11003	»	3	12 089,66	»
1	—	»	»	11143	»	3	12 089,66	»
1	677	»	»	10993	»	3	12 089,66	»
1	678	»	»	11002	»	3	12 089,66	»
1	—	»	»	10990	»	3	12 089,66	»
1	—	»	»	10997	»	3	12 089,66	»
1	—	»	»	—	»	3	12 089,66	»
1	—	»	»	—	»	3	12 089,66	»
1	453	»	Enternasyonal	1926 212363	»	3	3 285,00	»
1	473	»	Ostin	46818	»	8	—	»
1	531	»	Doğ	1940 1118-54385	»	3	—	»
1	524	»	»	1942 42633	»	3	14 223,98	»
1	525	»	»	1942 42491	»	3	14 131,99	»
1	526	»	»	1942 6-6065	»	3	13 078,28	»
1	455	Traktör	Wollys	1932 101554	»	3	1 843,29	»
1	455	Römork	»	»	»	3	747,59	»
1	456	Traktör	Fordson	1934 1535	»	3	920,00	»
1	456	Römork	»	»	»	3	716,77	»